

KÚRIA

Bfv.III.622/2012/12.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. év november hó 6. napján és 2012. év november hó 27. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt Sz.N. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pest Megyei Bíróság 18.B.32/2009/298. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.248/2011/13. számú ítéletét Sz.N. I. rendű, K.B. II. rendű és K.S. III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 9.000 (kilencezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pest Megyei Bíróság a 2011. április 20-án kihirdetett 18.B.32/2009/298. számú ítéletével:

Sz.N. I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki

- emberölés büntettségében [Btk. 166. § (1) és (2) bek. a) és c) pont],
- társtettesként folytatólagosan elkövetett zsarolás büntettségében

[Btk. 323. § (1) és (2) bek. b) pont],

- társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntettségében [Btk. 175. § (1) bek.],

- társtettesként elkövetett csalás büntettségében [Btk. 318. § (1) és (5) bek. a) pont], és

- társtettesként elkövetett hatósági eljárás akadályozása büntettségében [Btk. 242/A. § (1) és (2) bek. I. fordulat].

Ezért az I. rendű terheltet halmazati büntetésül életfogytig tartó fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetésből legkorábban 30 év után bocsátható feltételes szabadságra. Emellett 5.100.000 forint összegre vagyonelkobzást is alkalmazott.

K.B. II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki

- bűnsegédként elkövetett emberölés büntettségében [Btk. 166. § (1) és (2) bek. a) és c) pont],

- társtettesként folytatólagosan elkövetett zsarolás büntettségében [Btk. 323. § (1) és (2) bek. b) pont],

- társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntettségében [Btk. 175. § (1) bek.],

- társtettesként elkövetett csalás büntettségében [Btk. 318. § (1) és (5) bek. a) pont],

- közokirat-hamisítás büntettségében [Btk. 274. § (1) bek. b) pont], és

- társtettesként elkövetett hatósági eljárás akadályozása büntettségében [Btk. 242/A. § (1) és (2) bek. I. fordulat].

Ezért a II. rendű terheltet halmazati büntetésül 20 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte, egyben 500.000 forint összegre vagyonelkobzást is alkalmazott.

K.S. III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki

- bűnsegédként elkövetett emberölés büntettségében [Btk. 166. § (1) és (2) bek. a) és c) pont], és

- társtettesként elkövetett csalás büntettségében [Btk. 318. § (1) és (5) bek. a) pont].

Ezért a III. rendű terheltet halmazati büntetésül 11 év 6 hó fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte, egyben 180.000 forint vagyonelkobzást is alkalmazott.

Kötelezte a terhelteket 187.560 forint és járulékai egyetemleges megfizetésére özv. B.M.-né magánfél javára.

Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2011. november 15-én jogerős 2.Bf.248/2011/13. számú ítéletével az elsőfokú határozatot mindhárom terhelt tekintetében megváltoztatva az élet elleni cselekményüket - az elkövetői alakzat érintetlenül hagyása mellett - aljas indokból elkövetett emberölés büntettségének [Btk. 166. § (2) bek. c) pont] minősítette; az ugyanezen bekezdés a) pontja szerinti előre

kiterveltség megállapítását mellőzte.

Sz.N. I. rendű terhelt esetében - mellőzve a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezést - a fegyházbüntetést 17 évre, K.B. II. rendű terhelt tekintetében 13 évre, míg K.S. III. rendű terhelt esetében 8 évre enyhítette.

Végül a magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

Az elsőfokú bíróság az elkövetéskor hatályos büntetőtörvényt alkalmazta.

Jogi értékelése körében az ítéletének 85-87. oldalán - eseti döntésekben foglaltak elemzésével - részletes indokát adta annak, hogy a konkrét történések sora az előre kiterveltség megállapításának alapjául szolgál.

A másodfokú bíróság ezzel nem értett egyet. Ugyancsak a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében, valamint eseti döntésekben kifejtetteket idézve akként foglalt állást, hogy a jelen ügyben a tervszerű és céltudatos terhelti magatartás: az ölési cselekmény részleteinek átgondolása, fontolgatása, a körülmények és tényezők mérlegelése, latolgatása nem állapítható meg. Az ölési szándék kialakulását folyamatában nyomban követte a cselekmény végrehajtása; összességében ezért az előre kiterveltség nem róható fel a terhelteknek, s ebből következően indokolt a büntetésük mérséklése.

A másodfokú ítélet ellen mindhárom terhelt terhére a Legfőbb Ügyészség BF.920/2012. számon 2012. május 14-én terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontját megjelölve, törvénysértő minősítés folytán törvénysértő büntetés miatt. A jogerős határozat megváltoztatását: az emberölés büntettének előre kitervelten elkövetettként is történő minősítését, és erre figyelemmel az I. rendű terhelttel szemben életfogytig tartó szabadságvesztés - amiből legkorábban 30 év után lenne feltételes szabadságra bocsátható -; míg a II. rendű és a III. rendű terhelttel szemben a kiszabottnál hosszabb tartamú fegyházbüntetés kiszabását indítványozta.

Indokai szerint a másodfokú bíróság tévesen mellőzte az elsőfokú ítéletből az előre kitervelten elkövetés megállapítását.

Hivatkozott arra, hogy a három terhelt a sértett sérelmére elkövetett csalási magatartásával a korábbiakhoz képest új helyzetbe került; e csalással megszerzett hitel miatt a sértett által kilátásba helyezett büntetőeljárás már mindegyikőjüket érintette. Ehhez képest cselekményük következményei elől csak úgy tudtak menekülni, ha a sértettet megölik; a sértettől kikényszeríteni szándékolt nyilatkozat ugyanis csak akkor lett volna számukra kedvező, ha azt ő utóbb nem vonja vissza. Erre azonban a sértett előzetes magatartása miatt nem számíthattak, s

ezt megerősítette az, hogy a nyilatkozat megszerzését célzó próbálkozásuk nem is járt sikerrel.

Ehhez képest, amikor 2007. február 13-ról 14-re virradóan az I. rendű terhelt kezébe vette az irányítást, akkor valójában mindegyikük érdekében, tervszerűen kezdett hozzá egy már eldöntött tény - a sértett megölése - kivitelezéséhez.

Egy korábban már nyilvánvalóan végiggondolt folyamat kellékeiként került elő - tétovázás nélkül - az ásó, a kapa és a kesztyű, amit pedig a sértett tervszerű leitatása, elkábítása készített elő. Pusztán a nyilatkozat megszerzése - a leitatáson túl - a sértett gyógyszerrel történő elkábítását nem is igényelte volna. Végül a sértett elásásának gondolata sem újkeletű; egy évvel korábban az I. rendű és II. rendű terhelt ezzel fenyegetve követelt tőle pénzt.

A Legfőbb Ügyészség szerint az előre kiterveltség körében értékelni kell a sértettnek folyósított hitelösszeg terheltek részéről történő megszerzésétől - 2007. január 8-tól - az ölési cselekményig, azaz 2007. február 14-ig terjedő időszakaszt; benne a sértett és az elkövetők viszonyát. Ez a viszony pedig végkimenetelében szükségképpen magában hordozta a sértett életének kioltását.

A terheltek 2007. február 13-án estétől tanúsított célratörő és tervszerű magatartásának előzménye a sértett megölésére korábban megfogalmazódott, a cselekmény éjjelén pedig ténylegesen meg is valósított szándék volt; s mindez alapot ad az előre kiterveltség megállapítására.

A II. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség írásbeli nyilatkozatára tett észrevételében az indítvány elutasítását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság elfogulatlanul, döntését alaposan megindokolva ítéltkezett. Hivatkozott arra, hogy előre nem egyeztek meg; az I. rendű terhelt nem mondta, hogy hova mennek 2007. február 13-án éjjel; korábban ő nem fenyegette elásással a sértettet.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a Legfőbb Ügyészség képviselője az írásban előterjesztett felülvizsgálati indítványát maradéktalanul fenntartotta.

Hivatkozása szerint a jogerős döntés az ölési szándék kialakulása kapcsán nem volt figyelemmel a hitelösszeg felvételétől kezdődő, az irányadó tényállásban is rögzített eseményekre. Nem szól az előre kiterveltség ellen, hogy a terheltek, miután az eredeti elképzelés - a sértett ásóütéssel megölése - nem vált be, a megfojtáshoz folyamodtak; ez a változtatás szükségszerű volt.

Az I. rendű terhelt átgondolta a cselekmény előtti, közbeni és utáni eseményeket, és e szerint járt el. Benne a motívumok harca már korábban lezajlott, így a terhelt-társak sikertelensége után csupán a kialakult terv végrehajtásához fogott hozzá.

Az I. rendű terhelt védője a nyilvános ülésen a felülvizsgálati indítványt megalapozatlannak tartotta. Kifejtette: a másodfokú bíróság egyértelműen rögzítette, hogy az ölési szándék a nyilatkozat sikertelen aláíratását követően, a terhelt-társak visszaérkezésekor alakult ki az I. rendű terheltben.

Ugyanakkor utalt arra is, hogy a tényállás megállapítása kizárólag a II. rendű és a III. rendű terheltek önmaguknak és egymásnak ellentmondó vallomásán alapszik, ezért a támadott határozat megalapozatlan, annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása indokolt.

A II. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítvány logikai következetlenségeire hivatkozott. Az irányadó tényállás rögzíti az ölési szándék kialakulásának időpontját; ugyanakkor semmiféle tervszerűsége utaló tény nem tartalmaz; még arra sincs adat, hogy az elkövetés eszközei korábban elő lettek volna készítve.

A megalapozatlan felülvizsgálati indítvány elutasítását kérte.

A III. rendű terhelt védője az előtte szólóhoz csatlakozva a felülvizsgálati indítvány ellentmondásaira utalt.

A sértett már egyszer egy korábbi, a terheltek ellen tett feljelentését a fenyegetésük hatására visszavonta. Ezzel a rendőrhatalóság előtt hiteltelenné vált; sem őt, sem pedig - utóbb az eltűnése miatt a hatósághoz forduló - édesanyját nem vették komolyan. Ez megkérdőjelezi azon állítás helyességét, hogy a terheltek csak a sértett megölése révén menekülhettek a hitelösszeg megszerzése miatti eljárás alól. Egyébiránt is: amennyiben a sértett megölését eleve elhatározták, úgy semmi szükség nem lett volna a nyilatkozat aláíratására. Abból pedig, hogy valaki otthon ást meg kapát tart - majd azt magához veszi - még nem lehet előzetesen kialakult ölési szándékra következtetni.

Az I. rendű terhelt a nyilvános ülésen hivatkozott arra, miszerint egy rendőrnnyomozóval korábban üzleti vitája volt; ezzel magyarázta, hogy ebbe az ügybe ártatlanul belekeverték. Nem volt oka megölni a sértettet, nem voltak anyagi gondjai, nem volt maffiavezér. Az általa indítványozott tanúkat meg sem hallgatták, a volt zárvatársa pedig pénzt kapott és egy rablási ügyét engedték el azért, mert rá vallott. Kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

A II. rendű terhelt utalt arra, hogy nem volt a sértett megölése előre eltervezve. Az I. rendű terhelt csak rá akart ijeszteni a sértettre, egyébként sem volt fegyverarzenál a birtokában. Semmilyen bűncselekmény elkövetésében nem egyezett meg a társaival, soha nem hangzott el olyan, hogy a sértett életét ki kellene oltani. Kérte a felülvizsgálati indítvány elutasítását.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

Felülvizsgálatban a felülbírálat az indítványhoz, a jogerős határozatban megállapított tényálláshoz, és főszabályként a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályokhoz kötött [Be. 423. § (1), (2) és (4) bek.].

Felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének a vitatására.

A nyilvános ülésen a terheltek, valamint az I. rendű terhelt védőjének részéről viszont ez - a bűnösség megkérdőjelezése az irányadó tényállás támadásán keresztül - történt, melynek a jelen eljárásban nincs helye.

A jogkövetkeztetések - ide értve a bűncselekmény minősítésének - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

A Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja alapján felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

Következésképpen az esetlegesen hibás minősítés nem önmagában, hanem csak akkor képezi felülvizsgálat alapját, ha a helyes minősítéshez képest a kiszabott büntetés, alkalmazott intézkedés törvénysértő.

A minősítés alatt a cselekmény Btk. Különös Része szerinti minősítése - az alapeset és annak enyhébben, vagy súlyosabban minősülő esete egyaránt - értendő.

Felülvizsgálati eljárásban megállapított törvénysértő minősítés esetén a büntetés abban az esetben is lehet törvénysértő, ha a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között került kiszabásra [BH 2011/97.].

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja esetében a jelenleg hatályos eljárási törvény nem tartalmaz az 1973. évi I. törvény 284. § (2) bekezdése szerinti szabályt, ami kizárta a felülvizsgálatot „ha a büntetést a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között szabták ki”.

Ez pedig azt jelenti, hogy a jogi érvek alapján minősítést

kifogásoló és egyben a kiszabott büntetést is sérelmező felülvizsgálati indítvány esetében a felülvizsgálat nem lehet eleve kizárt. Ha pedig a minősítés valóban törvénysértő, akkor mindig vizsgálni kell, hogy a kiszabott büntetés - a helyes minősítéshez képest - törvényes-e.

Az esetlegesen törvénysértő minősítés kapcsán akkor is szükséges a kiszabott büntetés vizsgálata, ha az a helyes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretén belüli, és a vizsgálat eredményétől függ, hogy a kiszabott büntetés is törvénysértővé vált-e.

A jelen ügyben ez azt jelentette, hogy a további minősítő körülmény megállapítását célzó felülvizsgálati indítvány érdemi bírálat tárgya.

Nem sértett azonban törvényt az alapügyben eljáró bíróság, amikor a terheltek bűnösségét az emberölés büntette miatt megállapította, és annak másodfokú ítélet szerinti minősítése, valamint a kiszabott büntetés is törvényes.

Az előre kiterveltség megállapíthatósága kapcsán a terhelti tudattartalom vizsgálata a perdöntő.

Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ún. alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek - elkövetési magatartás, eredmény - külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása.

Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt.

Ezért az elkövetési magatartásról való, a tudatban előzetesen, illetve egyidejűen meglévő képzet mindig csak valamely a külvilágban megjelenő fizikai, illetve mérhető tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés.

Mindez egyben azt is jelenti, hogy mindig közvetett bizonyítás a tudati tények - szándékosság, gondatlanság - bizonyítása.

Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre, valamint valamely minősítő körülményt átfogó tudattartalomra vont következtetés jogi értékelés, ami viszont jogkérdés.

A jelen ügyben az irányadó tényállás nem tartalmaz olyan tényt, amiből következtetés vonható arra, hogy az I. rendű terhelt ölési szándéka, valamint a II. rendű és III. rendű terheltnek a tettesi ölési magatartáshoz járuló részesi magatartásának szándéka előre kitervelt volt, illetve átfogta az előre kitervelten elkövetést.

Az irányadó tényállás szerinti történés - a terheltek és a sértett viszonyát illetően - alapvetően négy szakaszra osztható.

Az első 2005 végétől 2006 nyaráig tartott, melynek jellemzője, tartalma a terhelteknek a sértettel szembeni hatalmaskodó, a sértettet kihasználó, megszegyenítő magatartás volt, aminek - tényállásbeli - alapján akár a terheltek részéről fennálló, akár a sértett oldalán félelmet keltő ölési szándékra nem vonható következtetés.

A második szakasz 2006 nyaratól 2007. január 8-ig tartott, melynek jellemzője, tartalma a terheltek sértettet kihasználó, megtévesztő pénzszerző magatartása volt, ami szerint

- az I. rendű terhelt kitervelte a pénzszerzést, emellett hitegette a sértett feleségét, édesanyját,
- a II. rendű terhelt megtévesztette a hitelügyintézőt és a banki ügyintézőt,
- a III. rendű terhelt pedig mindennek tudatában a budapesti bankfiókban felvette a pénzt; mely pénzből az I. rendű terhelt a két társának is juttatott.

Ebben a szakaszban szintén nincs olyan tény, amiből következtetés vonható ölési szándékra; a pénzszerzés kétségtelenül kitervelt volt.

A harmadik szakasz 2007. január 8-tól január végéig, február elejéig tartott, amikor is a sértett rájött, hogy kárt szenvedett és kilátásba helyezte a terheltek feljelentését; ebben az időben ugyancsak nincs olyan - ölési szándékra utaló - ténybeliség, illet az irányadó tényállás nem tartalmaz.

Végül a negyedik szakasz ezt követően február 14-ig, a sértett haláláig tartott.

Valójában - eltérően a Legfőbb Ügyészség álláspontjától - ez a szakasz vizsgálendő.

Kétségtelen, hogy február elejétől a terheltek nem lehettek biztosak abban, hogy önmagában a sértett feletti hatalmaskodásuk alapján urai tudnak maradni a helyzetnek; figyelemmel arra, hogy mindhárman részt vettek a csalásban, valamint nem csupán a sértettet, hanem annak rokonait és a pénzintézetet is megtévesztették.

Ez valóban olyan körülmény, ami saját helyzetükre komoly fenyegetést jelentett. A tényállás azonban ehhez képest nem azt tartalmazza, hogy erre ekkor válaszként azt határozták el: e helyzetet bármi áron megoldják (magatartásuk tehát korlátlan), hanem kifejezetten azt, hogy a sértettet kényszeríteni fogják pénzkövetelésének lemondásáról szóló papír aláírására.

Az I. rendű terhelt utasítása erre, valamint a II. rendű és III. rendű terhelt kényszerítést végrehajtó magatartása, közte a gyógyszerrel kevert, majd anélküli leitatás - a tényállás szerint -

a papír aláírására korlátozott volt.

Az ittas és kábult sértettnek a patakparton hagyása pedig a II. rendű és III. rendű terhelt részéről olyan cselekmény, ami alapján önmagában szintén nem vonható következtetés meglévő, illetve korábban - így a papír aláírás iránti utasításkor - meglévő ölési szándékra.

Ehhez képest nincs ténybeli alapja annak, hogy február 14. hajnalát megelőzően bármelyik terhelt esetében következtetni lehetne ölési szándékra.

Az élet testi épség büntetőjogi védelméről szóló 15. számú Irányelv alapján a kifogásolt minősítő körülmény esetében következetes az ítélkezési gyakorlat.

Ennek - az Irányelv II/1. pontjában rögzített - lényege a következő.

Az emberölés előre kitervelten történő elkövetése feltételezi, hogy az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő tényezőket felmérje és a lényeges előkészületi, elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatokot figyelembe vegye.

Az előre kiterveltséget a tervszerű és céltudatos magatartás jellemzi. Ez az ölési cselekmény részleteinek átgondolását, viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, a cselekmény elkövetési szakaszainak megfelelő mozzanatok mérlegelését jelenti. Nem feltétel azonban az említett tényezők együttes fennállása.

Az ölésre irányuló céltudatos törekvés az egyenes szándék meglétét tételezi fel. Az előre kitervelten elkövetés megállapítása kizárt, ha az elkövető ölési szándéka eshetőleges.

Nem zárja ki viszont ezt a minősítést a vagylagos terv, végrehajtási mód kialakítása. Nem szükséges az, hogy az elkövető valamennyi lehetőséget pontosan számításba vegyen és teljes bizonyossággal, határozottsággal alakítsa ki a véghezvitel tervét. A tervszerűség megállapítható már akkor is, ha tudatilag döntő vonásaiban gondolja át, alakítja ki a végrehajtási módot.

Az előre kiterveltségnek nélkülözhetetlen feltétele a cselekmény elkövetésére indító és az ez ellen szóló motívumoknak az elkövető tudatában lejátszódó küzdelme, a céltudatos és tervszerű elkövetés mérlegelése, megfontolása.

Mindezekhez bizonyos idő szükséges. Az emberölésre irányuló szándék kialakulásának és fejlődésének feltárása ezért a súlyosabb minősítés megállapításának fontos része. Nem lehet szó előre kitervelt elkövetésről, ha az elhatározást rövid időn belül követi a véghezvitel megkezdése.

A véghezvitel módjából visszamenőleg is következtetés vonható az előre kiterveltségre.

Alapul szolgálhat - egyebek mellett - az előre kiterveltségre való

következtetésre az is, ha az elkövető a véghezvitel után a cselekmény tényleges körülményeinek megállapítását megnehezítő, a felderítést tévútra vezetni alkalmas magatartást tanúsít.

Az előre kiterveltség a szándék fokozata (ún. erős szándék). Kétségtelenül fenn kell állnia a terhelt ölési szándékának, ezen túlmenően azonban még a minősített esethez törvényi feltételként járul annak erőssége, fokozott volta.

Az előre kiterveltség a szándékot méri, ennek mutatója a végrehajtás mikéntje, azonban nem a terv, tervezés hagyományos fogalmán van a hangsúly. Ez következik abból is, hogy a meglévő terv helyetti improvizáció, illetőleg a meglévő terv mással szembeni felhasználása esetében is megállapítható ez a minősítés [BH 2012/57.].

Ehhez képest az előre kitervelten elkövetés - ami árnyalatnyi, de lényeges különbség az előre kitervelt módon elkövetéstől - nem csupán tervszerűségi, gyakorlati, hanem tudati, szándékoldali vizsgálatot igényel.

Ennek elemei, hogy az ölési szándék megvan, az ölési tudat adott, és az céltudatosná válva a véghezvitelig tartó eltökélt magatartásba torkollik. Már nincs vívódás, latolgatás; az ölési tudat már nem csupán indító, hanem célképzet, az elkövetői magatartás végig célt követő, és a köztes idő legalább annyi, hogy nem lehet rögtönösnek tekinteni a végrehajtást.

Előre kiterveltség esetén megvan az ölési alapszándék, ami eltökéltséggé válik, s ezzel összefüggésben a véghezvitel biztonsága, eredményessége is jelentőséget kap.

Az emberölést elkövető nem akar hibázni, az előre kitervelten elkövető ezért tesz is.

Összegezve: az előre kiterveltség nem az ölési szándék átgondolását, hanem annál többet, a véghezvitel előregondolását jelenti, miáltal viszont az ölési szándék eltökéltté válik; s éppen ebben van a veszélyessége.

Jelen ügyben azonban az I. rendű terhelt és segítői esetében az irányadó tényállás alapján mindez maradéktalanul nem állapítható meg.

Kétségtelenül fennállt és igazolt a terhelt ölési tudata; az irányadó tényállásban foglalt, a Legfőbb Ügyészség által hivatkozott körülmények azonban nem csak a fentiek szerint megkövetelt eltökéltséggént értékelhetőek.

A 2007. február 14-e hajnalát megelőző időben történt előzmények a kifejtettek alapján nem vonhatók e körbe.

Nincs ténybeli alapja annak, hogy - amint azt az indítvány

tartalmazza - amikor az I. rendű terhelt kezébe vette az irányítást, valójában tervszerűen kezdett hozzá a már eldöntött ölés kivitelezéséhez; és az ásó, kapa, kesztyű pedig nyilvánvalóan egy már végiggondolt folyamat kellékeiként került elő.

Önmagában az ásó, kapa, kesztyű kézhezvétele és közvetlen ezután a sértett megölése alapján nem vonható előre kiterveltségre következtetés. Azáltal, hogy valaki az öléshez kesztyűt használ, vagy az öléssel egyidejűleg megássa az áldozat sírját, az elkövetés még nem válik előre kiterveltté.

A Kúria ezért az élet elleni cselekmény minősítése kapcsán a Fővárosi Ítéltábla jogi álláspontját osztotta, és nem adott helyt az ügyészi indítványnak.

Megjegyzendő, hogy az irányadó ítéleti tényállásban foglalt elkövetői magatartás-sor - a sértett leitatása és elkábítása a hamis tartalmú okirat megszerzése érdekében, majd pedig ezt követően a védekezésre immár képtelenné vált személy megölése - a jelenleg hatályos anyagi törvény szerint a Btk. 166. § (2) bekezdés j) pontjába volna ütköztethető. Ez a jogszabályhely azonban csak 2009. augusztus 9-től hatályos, s mivel a jelen cselekmény elkövetési ideje ezt megelőző, így e minősített eset megállapításának nincs helye.

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése szerint hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatot mindhárom terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta; a bünyügyi költség viseléséről pedig a Be. 429. § (1) bekezdés zárófordulatának megfelelően rendelkezett.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja.

Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2012. november 27.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Székely Ákos s.k. előadó bíró, Dr. Jasku Ildikó s.k. bíró.

A kiadmány hitelél:

tisztviselő

MV